

Дэкларацыя правоў жывых істот (Адаптаваны варыянт)

Дэкларацыя правоў жывых істот закліканая спрыяць фармаванню этычных адносін да ўсяго жывога, сістэмы прававога рэгулявання адносін паміж людзьмі і істотамі ўсіх біялагічных відаў і формаў.

Правы жывых істот – гэта нормы справядлівых адносін чалавека да іх як да роўных. Усім жывым істотам патрабуюцца пэўныя ўмовы і рэсурсы, без якіх яны не могуць паўнаважна і самастойна існаваць. Абарона правоў жывых істот азначае прадастаўленне ім магчымасці жыць так, як яны ўмеюць.

Прызнанне чалавекам правоў жывых істот – маральная, а пасля і прававая аснова іх абароны. Дэкларацыя абвясчае, што:

I. Усе віды, падвіды, папуляцыі і іншыя формы жывых істот, якія ўзніклі і рассяліліся ў выніку натуральных эвалюцыйных і міграцыйных працэсаў, маюць наступныя правы:

- права на існаванне;
- права на натуральную свабоду ў натуральным асяроддзі пасялення (права на «Дзікунства»);
- права на неабходную для існавання долю зямных дабротаў;
- права на абарону законам;
- права на адсутнасць адказнасці перад чалавекам.

II. Усе жывыя істоты маюць наступныя правы:

- права на жыццё;
- права на натуральную свабоду і дабрабыт у натуральным асяроддзі пасялення (права на «дзікунства»);
- права на неабходную для жыцця долю зямных дабротаў;
- права на абарону ад пакут па віне чалавека.

III. За жывымі істотамі могуць таксама прызнавацца наступныя правы:

а) на ўзроўні відаў, падвідаў і папуляцый:

- права на кампенсацыю нанесенай ім шкоды;
- права на апеку (напрыклад, для відаў, занесеных у Чырвоную кнігу);

б) на ўзроўні асобных арганізмаў:

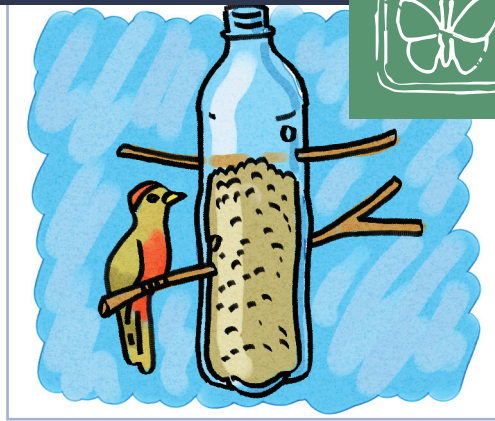
- права на абарону законам;
- права на годнасць;
- права на апеку (напрыклад, для хатніх і сельскагаспадарчых жывёл і раслін, прыручаных дзікіх жывёл).

(Дэкларацыя была ўхвалена на Міжнароднай нарадзе – семінары «натуральнага права прыроды», Кіеў, 16-18 мая 2003 г.).

Як зрабіць кармушкі

Зрабіць кармушку для птушак з пластыкавай бутэлькі – гэта вельмі проста і хутка.

Неабходныя матэрыялы:

- пластыкавая бутэлька 0,5 або 1,5 літра;
- дзве палачкі даўжынёй каля 20 сантыметраў (можна выкарыстоўваць галінкі дрэва, алоўкі, кітайскія палачкі для ежы);
- інструмент для свідравання адтуліны – шыла, нажніцы ці нож;
- вярочка даўжынёй 20-30 сантыметраў;
- насенне

Пачніце выраб кармушкі:

- Ачысціце і высушыце бутэльку, каб насенне ўсярэдзіне не пакрылася цвіллю.
- Прасвідруйце дзве адтуліны ў ніжняй частцы бутэлькі – ў процілеглых канцах цыліндру – так, каб стала магчыма ўставіць драўляную палку. Паўтарыце тое ж самае з другой палкай трохі ўверх. Абедзве палкі прызначаныя для пасадкі птушак.
- Каля 4 сантыметраў вышэй кожнага выхаду палак прасвідруйце маленькую адтуліну, з якой птушкі змогуць дзяўбці насенне. Адтуліна не павінна быць занадта шырокай, каб насенне не ўпала на зямлю.
- Прасвідруйце дзве адтуліны ў гарлавіне бутэлькі і ўстаўце вярочку, звяжыце яе так, каб атрымалася вешалка.
- Пакладзіце насенне ў бутэльцы.
- Павесьце кармушку на высокім месцы – на балконе або ў двары.

Карысныя парады:

- Для кармлення птушак заўсёды выкарыстоўвайце толькі сырое і нясоленае насенне. Найбольш прыдатным з'яўляецца насенне сланечніка.
- Птушкам трэба час, каб прывыкнуць да новай кармушкі. Часам гэта можа заняць тыдзень, так што будзьце цяплівыя.
- Уважліва падбірайце месца, дзе павесіць кармушку – яно павінна быць недаступна для катоў.
- На працягу ўсёй зімы рэгулярна папаўняйце кармушку насеннем.